

Handläggare
Mikael Fallmo
Telefon: 08-508 491 59
Isabelle Vas
Telefon: 08-508 463 98

Till
Arbetsmarknadsnämnden den
15 november 2022

Ärende 7

Anvisningar vid krav på ekonomisk ersättning för förkommen eller skadad digital enhet

Likställd och likvärdig utbildning till alla elever inom Stockholms stads kommunala vuxenutbildning

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar följande:

1. Anvisningar vid krav på ekonomisk ersättning för förkommen eller skadad digital enhet godkänns enligt bilaga 1 till arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Förvaltningschefen ges i uppdrag att ta ställning till om vårdslöshet föreligger och om krav ska framställas utifrån de i punkt 1 godkända anvisningarna.
3. Förvaltningschefen ges rätt att revidera de i punkt 1 ovan godkända anvisningarna. Beslut om revidering ska anmälas till nämnden.
4. Förvaltningschefen får rätt att vidaredelegera vad som anges i punkterna 2 och 3 ovan till rektor som lägsta delegat.
5. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Ett stort antal stockholmare söker sig till stadens vuxenutbildning för att få en utbildning som leder till arbete. Enligt skollagen är kommunen huvudman för den kommunala vuxenutbildningen och uppgiften fullgörs av arbetsmarknadsnämnden i Stockholms kommun.

Nämnden tillhandahåller undervisningsmaterial och lärverktyg för de elever som så behöver, så att de kan tillgodogöra sig undervisningen i nämndens skolor. Ett av dessa lärverktyg är digitala enheter. Till skolornas utlåning behövs anvisningar för hanteringen av ärenden där en elev tappar bort eller skadar en digital enhet som hen lånat. Skolan har möjlighet att, utifrån bestämmelser i skadeståndslagen, begära ekonomisk ersättning från eleven. I detta ärende finns förslag på nya anvisningar som ska ge stadens vuxenutbildning i egen regi stöd i hur de ska utreda och hantera ersättningskrav som uppkommer när en elev uppsåtligt eller av vårdslöshet skadat eller tappat bort en digital enhet.

Anvisningarna är framtagna i enlighet med skollagens bestämmelser om att utbildningen ska vara avgiftsfri.

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att arbetsmarknadsnämnden godkänner anvisningarna som handlar om hur nämnden praktiskt hanterar skadeståndsärenden. Förvaltningen föreslår att förvaltningschefen får rätt att vid behov löpande utveckla och revidera innehållet i anvisningarna.

Bakgrund

Målet för den kommunala vuxenutbildningen är att eleverna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet, samt att främja sin personliga utveckling.

Kommunen är huvudman för den kommunala vuxenutbildningen och nämnden fullgör kommunens uppgifter enligt skollagen (Reglemente för arbetsmarknadsnämnden, KFS 2022:17, § 5). I 20 kap. 7 § skollagen regleras förutsättningar för avgifter och kostnadsfrihet inom kommunal vuxenutbildning. Utifrån den sätts ramen för om nämnden avgiftsfritt kan/får/ska låna ut digitala enheter till eleverna.

”Utbildningen ska vara avgiftsfri, om inte något annat följer av denna lag eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av 3 kap. 21 §. Det får dock förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Huvudmannen får bestämma att böcker och andra lärverktyg, som varje elev inom utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå eller inom särskild utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå har för eget bruk och får behålla som sin egendom, ska anskaffas av eleverna själva eller erbjudas mot avgifter som högst motsvarar huvudmannens anskaffningskostnader. Lärverktyg som används i utbildningen ska i övrigt tillhandahållas utan kostnad för eleverna.

Elever inom utbildning i svenska för invandrare ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning. Huvudmannen får dock besluta att elever ska hålla sig med enstaka egna lärverktyg. Avgifter får inte tas ut i samband med ansökan om plats.”

I 2 kap. 1 § skadeståndslagen regleras nämndens förutsättningar att begära skadestånd.

”Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet vållar personskada eller sakskada skall ersätta skadan.”

Bestämmelsen är tillämplig för alla elever inom den kommunala vuxenutbildningen, vuxna och minderåriga elever. De allra flesta eleverna är myndiga personer men underåriga elever får gå på den kommunala vuxenutbildningen inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret (KAA). Det sistnämnda medför att de föreslagna anvisningarna kan bli aktualiserade för dessa studerande och därför finns det i anvisningarna en punkt att om eleven vållar skadan innan han eller hon har fyllt 18 år så ska barnets bästa, elevens ålder och utveckling samt övriga omständigheter beaktas.

Utgångspunkten i stadens kommunala vuxenutbildning är att utlåning av digitala enheter utgår från elevens behov och förutsättningar och sker utan kostnad för eleven. De föreslagna anvisningarna för skolor i egen regi upprätthåller skollagens och skadeståndslagens regler och principer.

Ärendet

Ärendet handlar om nya anvisningar för utlånade digitala enheter som har tappats bort eller blivit skadade. Reglerna ger nämndens skolor i vissa fall rätt att begära ersättning enligt skadeståndsrättsliga principer. Syftet med anvisningarna är att beskriva när detta är möjligt och hur sådana skadeståndsanspråk ska handläggas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Vuxenutbildning Stockholm, verksamhetsområde Kompetensförsörjning och utveckling, och ekonomistaben, enheten för inköp och juridik, inom arbetsmarknadsförvaltningen. Synpunkter har inhämtats från juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

En central förutsättning för stadens kommunala vuxenutbildning är att elever som behöver en digital enhet för att tillgodogöra sig utbildningen ska få låna sådan utrustning av skolan utan kostnad. Reglerna för skolornas utlåning behöver kompletteras med anvisningar om ekonomiska krav då utlånad digital enhet har förkommit eller blivit skadad. Anvisningarna ger skolan stöd i hur dessa ärenden ska hanteras och när skolan har rätt att i vissa fall begära ersättning enligt skadeståndsrättsliga principer. Anvisningarna omfattar endast den skolverksamhet som bedrivs inom egen regi.

Det är huvudmannens ansvar att skapa likvärdig utbildning, iakttå läroplanens krav på digital kompetens, samt tillhandahålla en tidsenlig undervisning inom kommunal vuxenutbildning.

Utbildningen ska vara avgiftsfri enligt skollagen. Inom ramen för den kommunala vuxenutbildningen framgår att läroverktyg som inte används för personligt bruk och som inte får behållas för eget bruk ska tillhandahållas av huvudmannen kostnadsfritt till elever inom sfi och till självkostnadspris för elever inom grund- och gymnasial nivå.

Det är ofrånkomligt att utlånade digitala enheter i vissa fall förstörs eller förkommer. Om en elev tappar bort eller skadar en digital enhet som hen lånat så har skolan i vissa fall rätt att, enligt skadeståndslagen, begära ekonomisk ersättning från eleven. De föreslagna anvisningarna konkretiserar i huvudsak de juridiska förutsättningarna som gäller när skolan begär ersättning för utlånad digital enhet som förkommit eller förstörts.

Förvaltningens målsättning är att användarvänliga anvisningar underlättar i skolans hantering av dessa ärenden. Som en upplysning lämnas att arbetsmarknadsnämndens anvisningar är harmoniserad med utbildningsnämndens anvisningar om möjlighet att begära ekonomisk ersättning för digital enhet som lånats ut till elever och den digitala enheten har tappats bort eller skadad. Det medför att hanteringen av ärenden om krav på ekonomisk kompensation inom stadens pedagogiska verksamhet hanteras på likartat och rättssäkert sätt i staden.

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att nämnden godkänner föreslagna anvisningar gällande krav på ekonomisk ersättning för förkommen eller skadad digital enhet i vissa fall, att förvaltningschefen ges i uppdrag att ta ställning till om vårdslöshet föreligger och om krav ska framställas utifrån de godkända anvisningarna, att förvaltningschefen ges rätt att vid behov revidera de godkända anvisningarna och att förvaltningschefen ges rätt till delegering av samtliga beslut som omfattas av de godkända anvisningarna.

Jämställdhetsanalys

Arbetsmarknadsförvaltningen kan konstatera att samtliga elever inom den kommunala vuxenutbildningen i egen regi berörs av ärendet och att det är neutralt ur ett jämställdhetsperspektiv. All pedagogisk verksamhet, oavsett om den utförs i upphandlad eller egen regi, ska utföras i enlighet med Program för ett jämställt Stockholm 2018–2022, antaget av kommunfullmäktige den 11 december 2017. Det betyder att all verksamhet ska bygga på grundläggande demokratiska principer och de mänskliga

rättigheterna som alla människors lika värde, individens frihet och integritet, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Det är generellt fler kvinnor än män som studerar inom den kommunala vuxenutbildningen. År 2020 utgjorde kvinnorna ca 60 procent av eleverna inom såväl grundläggande och gymnasial nivå som inom svenska för invandrare. Kvinnorna fullföljer sin utbildning i högre utsträckning än män och har generellt högre studieresultat.

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att föreslagen anvisning godkänns av nämnden, samt att delegationsordningen vid behov utökas med en beslutspunkt där det framgår att förvaltningschefen, eller tjänsteperson hen utser, vid behov får fatta beslut om ekonomisk kompensation för förkommen eller förstörd digital enhet.

Karina Uddén

Arbetsmarknadsdirektör

Arbetsmarknadsförvaltningen

Anna Saldeen Jonsson

Avdelningschef

Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilagor

1. Anvisningar vid krav på ekonomisk kompensation för förkommen eller skadad digital enhet
2. Ta hand om din digitala enhet - dator
3. Kvittensunderlag

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén, arbetsmarknadsdirektör	2022-11-02
Anna Saldeen Jonsson, avdelningschef	2022-11-02